

Dariusz Tlałka, Jerzy Kruk

WYSTĘPOWANIE PODEJŹRZONA POJEDYNCZEGO *BOTRYCHIUM SIMPLEX* E. HITCHC. (OPHIOGLOSSACEAE) NA HISTORYCZNYCH STANOWISKACH W POLSCE

Occurrence of the Little Grapefern *Botrychium simplex* E. Hitchc. (Ophioglossaceae) on historical sites in Poland

ABSTRAKT: Praca przedstawia wyniki weryfikacji danych literaturowych i zielnikowych *Botrychium simplex* w Polsce, gdzie jest gatunkiem uważanym za wymarły. W wyniku weryfikacji liczba dotychczas stwierdzonych stanowisk dla tego gatunku wyniosła 36 i 2 wątpliwe, z których żadne nie zostało potwierdzone po 1983 r. Liczba stanowisk jest znacznie większa niż podają dotychczasowe opracowania dotyczące występowania podejrzona pojedynczego w Polsce.

SŁOWA KLUCZOWE: *Botrychium simplex*, Polska, wymarły gatunek

ABSTRACT: The article presents the results of verification of literature data and herbarium materials of *Botrychium simplex* in Poland, where it is considered an extinct species. As a result of the verification, the number of localities of the species was 36 and 2 doubtful; none of them has been confirmed since 1983. The number of localities is considerably higher than that given previously in other reports on this species in Poland.

KEY WORDS: *Botrychium simplex*, Poland, extinct species

Wstęp

Rodzaj podejrzon *Botrychium* Swartz reprezentowany jest w Polsce przez 6 gatunków: narażony na wymarcie – p. księżycowy *B. lunaria* (L.) Sw., krytycznie zagrożone – p. marunowy *B. matricariifolium* (Retz.) A. Braun ex W. D. J. Koch, p. rutolistny *B. multifidum* (S. G. Gmel.) Rupr. i p. wirginijski *B. virginianum* (L.) Sw. oraz wymarłe – p. pojedynczy *B. simplex* E. Hitchc. i p. lancetowaty *B. lanceolatum* (S. G. Gmel.) Ångstr. (Mirek et al. 2002, Kaźmierczakowa et al. 2014, 2016). Wszystkie gatunki poza podejrzonem lancetowatym znajdują się pod ścisłą ochroną (Rozporządzenie 2014).

Podejrzon pojedynczy to gatunek o zasięgu amfiatlantyckim występujący w Europie, na Grenlandii, w Ameryce Północnej i w Japonii. W Europie występuje na rozproszonych stanowiskach od Islandii, Zatoki Botnickiej w Finlandii po Korsykę, Pireneje i Góry Dynarskie (Jalas i Suominen 1972, Hultén i Fries 1986, Eionet 2018). Liczniej był notowany w rejonie Morza Bałtyckiego, np. w Polsce i w Niemczech (Haeupler i Schönfelder 1989, Benkert et al. 1996). W Polsce występował bardzo rzadko w północnej i zachodniej części oraz na pojedynczych stanowiskach w środkowej i południowej (fot. 1). Obecnie jest gatunkiem uważanym za wymarły w naszym kraju (Żukowski et al. 2014). Jako gatunek